

Svar fra Liz Günther

Tilsvarene fra generalsekretæren i NTF og Forbrukerrådet gir meg ingen grunn til å redusere kritikken.

NTF

En bransjeforenings fremste rolle er å ivareta medlemmenes interesser. I denne sammenheng er min fremste kritikk at NTF har vært for passive. Dere har unnlatt å påse at en kritisk undersøkelse blir fundert på et minimum av objektivitet og riktig grunnlag. Generalsekretæren skriver selv at dere fikk vite om metode og resultat av testen i slutten av januar. Det bør vesentlig mer til enn å konstatere at «NTF ikke delte Forbrukerrådets tolkning av testresultatene» når hele tannlegestandens yrkesetikk feilaktig blir mistenkeliggjort. NTF hadde tid, anelse og makt til å ta en vesentlig mer aktiv rolle og i verste fall kompromit-

tere en tendensiøs, overforenklet fremstilling i en tid da ennå noe kunne gjøres med form og fortolkninger.

Her var det kryssende etiske hensyn, og dere prioriterte lojalitet til sperrefristen gitt av Forbrukerrådet fremfor testtannlegenes og hele standens interesser.

Den nyanseløse kritikken har vært et stort traume for en del av testtannlegene og har med full publisering av klinikknavn også rammet til siden for testtannlegen. Ingen av tannlegene i min kontaktkrets har hørt snev av innspill fra kollegahjelp eller andre støtteordninger.

Dere understreker stadig at vi som stand må tåle å bli sett i kortene. Gjelder ikke det samme for NTF når kritikk kommer fra egne rekker?

Forbrukerrådet

Det blir for primitivt nedlatende å redusere vår reaksjon til et spørsmål om å tåle ubehag.

Den grunnleggende feilen dere gjør er å redusere en kompleks problemstilling til en enkelt fasit og la testtannlegene bli ofre for denne overforenklingen. Når dere til og med er overrasket over professor Rykkes «runde formuleringer» må dere virkelig gå i dere selv om dere klarer å håndtere komplekse problemstillinger som dette.

Det er bra dere vedgår at dette verken var forskning eller noen vitenskapelig undersøkelse. Det er bra dere innrømmer at testene ikke «er noen fasit eller fullstendig sannhet». Problemet er at den blir presentert for riksdekkende media, nyanseløst, som nettopp det. Dere skryter av at dere har ressurser, vilje og ønske om å gjøre testene grundig og ordentlig. Hvorfor faller dere da for å dyrke den ensidige sensasjonsvinklingen?

Dere erfarer at det er vanskelig å få tak i autoriteter som er villig til å fremstå som en fasit for testen, men

finner den ene som vil lage en slik fasit dere er ute etter. Den eneste konklusjon dere trekker er at Rykke er modig. Det faktum at få andre autoriteter innen faget ville stå frem og presentere en så snever fasit synes ikke å falle dere inn.

Testen antyder at 85 % av undersøkte tannleger er uenige med Rykke. Dette kan ha mange fortolkninger, men kun en fortolkning passer inn i Forbrukerrådets anskuelse: Den at den samme majoriteten av tannleger tar feil.

Testtannlegene ble kneblet: Taushetsplikten ble beholdt. Samtidig får testpasientens fantasi fritt spillerom og blir referert i rapporten. Tannlegens egen journal blir ansett som uvesentlig selv om journalen inneholder vesentlig flere registreringer og avveininger enn et kostnadsoverslag. Testtannlegene fikk kun kommentere i blinde, uten å ha sett hele konklusjonen.

Når dere lar NRK publisere innholdet, har dere et vesentlig ansvar for formen det fikk og har antagelig hatt en intensjon med det.

Det kompromitterer hele testen at to av testklinikene drives av Rykkes bekjente og arbeidskolleger. Forstår dere ikke at den type forbindelser kompromitterer hele undersøkelsen? Risiko for sympatier og antipatier kan slå begge veier og kan undergrave undersøkelsen like sterkt.

Møtet med Forbrukerrådet var ubehagelig, helt riktig, men mest fordi en føler seg dratt inn i et spill av tendensiøsitet og fortielser, målet blir sensasjonen på bekostning av objektivitet og sannhet.

Liz Günther
liz@tannlegesenter.no